

Paritetni skladi v dejavnosti gradbeništva (4. del)

V prvem delu članka o paritetnih skladih v gradbeništvu smo pisali o dosedanjih izkušnjah oziroma sedanjem stanju na tem področju pri nas, možnostih ureditve paritetnega sklada s kolektivno pogodbo ter razmišljanje o tem, ali ustanoviti en paritetni sklad v gradbeništvu ali več, v drugem delu o izplačilu odpravnin ter v tretjem o strokovnih in poklicnih panožnih izobraževanjih.

Nadomestila za čas neopravljanja dela zaradi slabega vremena

V posameznih panogah, predvsem pa v gradbeništvu, so vremenske razmere pomemben dejavnik, ki lahko vpliva na spoštovanje roka za izvedbo del ter na ceno storitve. Gre sicer za rizike, ki so lahko vkalkulirani v ceno ponudbe dela, vendar to ni vedno mogoče.

Delodajalec ima dvojno izgubo:

- izgublja prihodek, ker ne dela,
- istočasno je kljub temu delavec dolžan plačati najmanj 80 odstotkov nadomestila zaradi čakanja na delo.

Tudi v tem primeru bi paritetni sklad za nadomestila temeljil na vplačilu prispevkov delavcev in delodajalcev. Shemo samo bodo morali dodelati socialni partnerji skupno.

Opisane sheme so samo okvirne narave, za njihovo vzpostavitev ter oceno uspešnega delovanja bo potrebno pripraviti

še finančno študijo in poslovni načrt.

Začetni kapital ali zagonsko obdobje

Upošteva se do sedaj nakazane sheme je glede na potreben čas vplačila posameznih prispevkov pravice do črpanja potrebno obravnavati kot zagonski vidik vzpostavitve in delovanja posameznega paritetnega sklada. Ti zagonski stroški so zlasti:

1. stroški ustanovitve (priprava potrebnih pravnih aktov, ki so podlaga ustanovitvi, stroški vpisov v posamezne registre ...),
2. stroški delovanja (poslovni prostori, plače morebitnih zaposlenih v paritetnih skladih (PS) ...),
3. stroški upravljanja premoženja sklada, v kolikor se bo premoženje tudi upravljalo.

Kritje navedenih stroškov je neizogibno potrebno zagotoviti takoj ob ustanovitvi oziroma v samem procesu ustanovitve PS.

Nadaljnji pomemben vidik je čas, potreben do začetka delovanja paritetnega sklada, ko bi bil ta sposoben izplačati. Nedvomno bi bilo delovanje paritetnega sklada olajšano, če bi takoj ob ustanovitvi lahko razpolagal z začetnim kapitalom. Začetni kapital lahko zagotovijo socialni partnerji sami ali v sodelovanju z državo in/ali Evropsko unijo.

Statusnopravne oblike

Med statusnimi oblikami, ki so primerne za sklad in se bodo socialni partnerji med njimi odločali, je nedvomno fundacija najbolj primerna statusnopravna oblika; manj je primeren zavod.

a. Ustanova (fundacija)

Ustanova je na določen namen vezano premoženje in je pravna oseba zasebnega prava. Namen ustanove mora biti splošnokoristen ali dobrodelen in praviloma trajen.

Namen ustanove je splošnokoristen, če je ustanova ustanovljena za namene na področjih znanosti, kulture, športa, vzgoje in izobraževanja, zdravstva, otroškega, invalidskega in socialnega varstva, varstva okolja, varstva naravnih vrednot in kulturne dediščine, za verske namene in podobno.

Namen ustanove je dobrodelen, če je ustanova ustanovljena z namenom pomagati osebam, ki so pomoči potrebne.

Ustanova lahko opravlja dejavnost, ki je nujna za uresni-

čitev namena, za katerega je ustanovljena, ali je namenjena njeni promociji, če z zakonom ni določeno drugače.

Akt o ustanovitvi ustanove se sestavi v obliki notarskega zapisa. Notarskemu zapisu morajo biti priložena dokazila o dejanskem obstoju premoženja, namenjenega za ustanovitev ustanove, in soglasja članov prve uprave k svojemu imenovanju.

Ustanovitveno premoženje so lahko denar, premičnine, nepremičnine in druga premoženjska upravičenja. Če je ustanovitveno premoženje denar, mora biti nakazan na ustrezen račun pri banki. Če so ustanovitveno premoženje nedenarna sredstva, je treba predložiti uradno cenitev sodnega cenilca.

Ustanovitelj mora ustanovitveno premoženje izročiti tako, da lahko organ, pristojen za ustanovo, skrbnik oziroma ustanova z njim prosto razpolaga v skladu z zakonom in z drugimi predpisi.

Soglasje k aktu o ustanovitvi izda organ, pristojen za ustanovo, v 30 dneh od prejema akta o ustanovitvi. Soglasje k aktu o ustanovitvi ustanove mora organ, pristojen za ustanovo, objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije. Z dnem izdaje soglasja k aktu o ustanovitvi preide premoženje na ustanovo, ustanova pa lahko začne izvajati namen, za katerega je ustanovljena.

Po prejemu soglasja k aktu o ustanovitvi ministrstvo, pri-

¹ Zakon o fundacijah, UL RS 70/2005

² V evidenco ustanov se vpišejo ustanovitev, statusne spremembe in prenehanje ustanove ter drugi podatki, pomembni za pravni promet ustanove, zlasti: ime in sedež oziroma prebivališče ustanovitelja;

- ime in sedež (izbrani kraj poslovanja) ustanove;
- naslov sedeža;
- namen ustanove;
- ustanovitveno premoženje;
- datum in številka akta o ustanovitvi;
- osebno ime, EMŠO oziroma datum rojstva in spol, državljanstvo ter naslov stalnega prebivališča pooblaščenih oseb za zastopanje oziroma naslov začasnega prebivališča, če v Republiki Sloveniji nimajo stalnega prebivališča;
- statusne spremembe in prenehanje.